

Bankacılık sektörü karlılığı nasıl değerlendirilmelidir?

28 Haziran 2013

Finansal istikrar bankalar ve banka dışı finansal kurumların finansal aracılık faaliyetlerini sağlıklı olarak sürdürmelerine bağlıdır. Faaliyetlerin sağlıklı olarak sürdürülmesi finansal kurumların sağlamlığına ve risk ortamına bağlıdır.

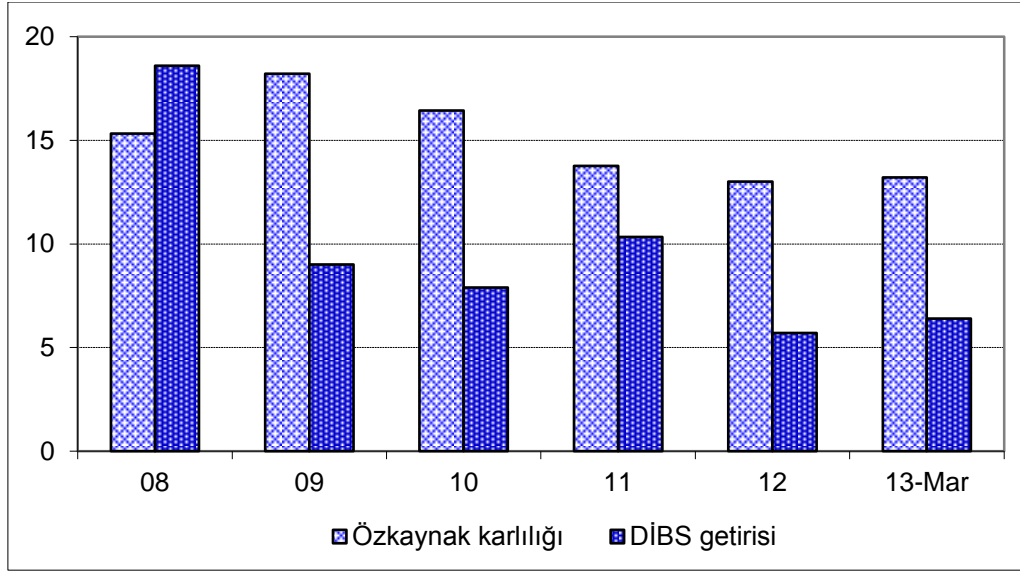
Finansal kurumlar risk alan ve risk yöneten kurumlardır. Ekonominin büyümesi için gerekli yatırımların finansmanı için kredi vermek, konut alımını veya tüketimi finanse etmek risk almak demektir.

Bir finansal kurumunun üstlenilebileceği riskin düzeyini belirleyen temel faktörlerden bir tanesi özkaynaklardır. Nitekim, özellikle bankalar ile ilgili temel düzenlemeler riskler ile özkaynaklar arasında belirli ölçütler getirmiştir. Örneğin, uluslararası iyi uygulamalarda bir bankanın 100 birim risk için en az 8 birim özkaynak bulundurmaya tavsiye eder. Ülkemize uygulamasında daha ihtiyatlı bir yaklaşımla 100 birim risk için 12 birim özkaynak istenmektedir. Bunun anlamı, ülkemizde 1 birim özkaynağı olan bir banka 8 birim kredi verebilir.

Özkaynakların büyütülmesine katkı yapan ana faktör ise karıdır. Bir finansal kurumun karı ile ilgili değerlendirme yapılırken, üstlenilen riskler karşısında özkaynakların yeterince korunup korunmadığına ve alternatif getirilere bakılmalıdır. Bu nedenle kar hacmi veya bir önceki döneme göre artış hızı tek başına yeterince açıklayıcı olamayabilir. Özkaynak karlılığına, benzer risk grubundaki diğer işletmelerin karlılığına, diğer ülkelerde aynı işi yapan kurumların karlılığına da bakılmalıdır.

Bankacılık sektöründe özkaynaklar ve kar hacmi her ay düzenli olarak açıklanmaktadır. On iki aylık seri haline getirilen sektörün karlılığı ile ülkemizde krediler ve diğer aktif kalemleriyle kıyaslandığında riski en düşük olan devlet iç borçlanma senedi getirisi aşağıda karşılaştırılmaktadır.

Bankacılıkta özkaynak getirisi ile Devlet iç borçlanma senedi getirisi karşılaştırması

Görüldüğü gibi 2009 yılından itibaren devlet tahvilleri ile karşılaştırıldığında özkaynak karlılığında iyileşme olmuştur. Nedenleri:

- Özkaynaklar büyümüştür: 186 milyar TL'ye çıkmıştır.
- Risk yapısı değişmiştir: 2002 yılında aktiflerin yüzde 44'ü riskli varlıklardan oluşurken, 2013 ilk çeyreğinde bu oran yüzde 78 olmuştur. Bilançosunda daha yüksek riskli varlıklara yatırım yapan bankacılık sektörünün karlılığı riskler ile orantılı olarak artmıştır.
- Faiz oranları düşmüştür; Sabit getirili varlıklardan dolayı sermaye kazancı artmıştır. Kaynak maliyeti düşmüştür.
- Hizmet ve ürün çeşitliliği artmıştır.

Borsa İstanbul'da bankacılık sektörünün özkaynak karlılığı Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin karlılığının ortalaması düzeyindedir. Bankacılık dışında birçok sektörün özkaynak karlılığı bankacılık sektörünün özkaynak karlılığından yüksektir.

Borsa İstanbul 100 endeksinde işlem gören firmaların, Borsa İstanbul 100 endeksinde bankalar hariç işlem gören firmaların ve Borsa İstanbul'da işlem gören bankaların özkaynak karlılığı, (yüzde)

